

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دوره‌های آزاد مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

نیم‌سال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۶

تاریخ فلسفه: فلسفه در قرن بیستم میلادی

دکتر محمدجواد اسماعیلی

عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

شنبه‌ها: ساعت ۱۵ الی ۱۷

شروع دوره: ۱۸ مهرماه ۱۴۰۵

مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

تاریخ فلسفه در قرن بیستم را می‌توان در زمره دوره‌های تاریخ فکر قلمداد کرد که اندیشه‌ها و جریانهای گوناگون فکری در آن ظهور کرده است، یا به تعبیری دیگر، زمینه ظهور جریانهای متنوع فکری در آن دوره فراهم شده است. این دوره تاریخی را می‌توان از دو منظر بررسی کرد: یکی در پیوند با اندیشه‌های فیلسوفانی نظیر افلاطون و ارسطو از سنت فلسفی یونان، دکارت، کانت و هگل از فلسفه دوره جدید و دیگری در پیوند با مباحث بنیادین فلسفی نظیر مبحث کلیات، هستی و شناخت، زبان و منطق، آگاهی و خودآگاهی، تجربه، دغدغه‌های وجودی، مسئله معنی، و تفسیر متن که از دیرباز محل التفات فیلسوفان قرار داشته است. در این دوره درسی بنا بر این است که ضمن برشمردن ویژگی‌های مهم اندیشه فلسفی در قرن بیستم مکتبهای فکری نظیر تحصيل‌گرایی، پدیدارشناسی، فلسفه تحلیلی، اگزیستانسیالیسم، مکتب اصالت صلاح‌عملی، و برخی نگرانه‌های مهم فلسفی درباره زبان، معنی و تفسیر متن معرفی گردد. برخی از اندیشمندان مهم این دوره که افکار و آثارشان محل توجه قرار خواهد گرفت عبارتند از: فرانتز برتانو، ادموند هوسرل، مارتین هایدگر، کارل یاسپرس، هانس گئورگ گادامر، پل ریکور، گوتلب فرگه، برتراند راسل، لودویگ ویتگنشتاین، پاول کارناب، کارل همپل و ویلارد کواین.

معرفی برخی از منابع:

- تاریخ فلسفه معاصر غرب، بهمن پازوکی، انتشارات مؤسسه پژوهشی پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۰۰.
- تاریخ فلسفه معاصر غرب، یارعلی کرد فیروزجایی و حسن عبدی، انتشارات سمت، ۱۴۰۵.
- فلسفه در قرن بیستم، ژان لاکوست، رضا داوری اردکانی، انتشارات سمت، ۱۳۹۸.
- تاریخ فلسفه تحلیلی، آندرس ودبرگ، مترجمان: جلال پیکانی و بیت‌اله ندرلو، انتشارات حکمت، ۱۳۹۴.
- فلسفه تحلیلی، اورام استرول، مترجم: عقیل فولادی، انتشارات نگاه معاصر، ۱۳۹۸.
- تاریخ فلسفه در قرن بیستم، کریستیان دولاکامپانی، انتشارات آگاه، مترجم: باقر پرهام، ۱۳۸۲.
- جنبش پدیدارشناسی: درآمدی تاریخی، هربرت اسپینگلبرگ، انتشارات مینوی خرد، ۱۳۹۱.
- فلسفه معاصر، فردریک چارلز کاپلستون، مترجم: علی اصغر حلبی، انتشارات زوار، ۱۳۹۲.